

Лозенският манастир „Св. Спас“

Слънчеви панели ще събират енергия за Лозенския манастир „Св. Спас“. Към момента светлата обител не е електрифицирана и новата система ще помогне за покриване на нуждите от битово естество, съобщава БТА обитаващата

манастира монахиня Агатия. Средствата за закупуването им са събрани изцяло от дарения.

Според монахиня Агатия мястото, където е разположен манастирът, е достатъчно благодатно откъм слънчева светлина, така че ще може да се генерира необходимата енергия, дори през зимния период.

Една от големите забележителности на Лозенския манастир е именно откриващата се пред него красива панорама. Всяка гледка отвисоко към Софийското поле и Стара планина носи чувството на духовна извисеност и надмощие и когато този поглед идва от свято място като Лозенския манастир, зареждането с енергия е ненадминато. Величието му се издига в гънките на Лозенската планина още от Второто българско царство, а местоположението му на най-източна обител от Мала Света гора му отрежда важно историческо място.

РАЗРУШЕНИЕ И ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ

Както повечето светилища през 14-ти век, Лозенският манастир също попада под набезите на османските войски и бива разрушен и ограбен. Силната вяра и дух на монасите помагат за неговото възстановяване през 17-ти век, когато се превръща в духовно средище с училище и книжовна калиграфска школа. Историческите събития обаче довеждат до повторното опожаряване и унищожаване на сградите на манастира, а това води и до неговото запустяване. За последен път светлата обител е възстановявана през 1821 г., когато се изгражда и днешната църква „Свето Възнесение Господне“ – еднокорабна, едноабсидна, с продълговат наос.

ТРИТЕ КУПОЛА НА НАЦИОНАЛНО САМОЧУВСТВИЕ

Силен емоционален момент от историята на църквата е изграждането на трите ѝ купола. Това се случва след като турското правителство разрешава на българите да строят църкви с по-извисени форми. През 1868 г. майстор Цвятко Тодоров преустройва свода и издига три стройни купола като израз на надигащото се тогава национално самочувствие на българите. През борбата за църковна самостоятелност преминава и борбата за освобождение, затова манастирът се превръща в средище на националноосвободителното движение. В него е отсядал и Апостола на свободата Васил Левски. Около Освобождението към манастира е било изградено училище с няколко големи стаи и отделно помещение за учителя.

СТЕНОПИСИ

Освен с необичайните си за тогавашната архитектура по нашите земи три купола, църквата е интересна и със стенописите си. Самоковският живописец Никола Иванов Образописов и двамата му помощници изографисват църквата и куполите. Стенописите, които са запазени и до днес, привличат поклонници и посетители с ярките си цветове и художествено майсторство. Любопитен

факт, свързан с тях е, че никъде другаде в Софийско не са изобразени в един храм толкова много български светци и исторически личности. Наред с евангелските сцени, Никола Образописов изрисува и образите на Св. Св. Кирил и Методий, Св. Михаил Воин, епископ Марко, Св. Йоан Рилски, Св. Патриарх Евтимий, Св. Онуфрий Габровски, Св. Константин Софийски и на свързаните с живота на българите Св. Петка и Св. Неделя. Интересен е и образът на Св. Тервел или Тривелий, почитан в Европа като човекът, спрял арабите на Изток. В стенописите се усеща както възрожденски стил, така и влиянието на западноевропейската живопис. Основан първоначално като мъжки, днес Лозенският манастир се обитава от една монахиня – Агатия. Освен да вдъхва живот на светлата обител, нейното присъствие допринася за съхраняването на християнството и светлата вяра.

Лозенският манастир се намира в Лозенската планина, в близост до село Долни Лозен (10 км от София). До него може да се стигне пеша от селото за около час ходене или с кола за около 15 минути. Пътят е черен, но в относително добро състояние.

Десимира Миткова, БТА